

Betoog Lokaal Peel en Maas – Kadernota 2026

Voorzitter,

Soms hoor je mensen zeggen: “In Den Haag weten ze niet wat hier speelt.” En eerlijk gezegd... soms voelt dat ook echt zo. Maar hier in Peel en Maas doen we het anders. Hier laten we zien dat we verantwoordelijkheid nemen. Dat we, juist in onzekere tijden, onze zaakjes wél op orde hebben. En dat is iets om trots op te zijn.

Vandaag bespreken we de Kadernota 2026. Een belangrijk moment. Want het laat zien waar we als gemeente staan, maar vooral ook waar we naartoe willen. En wat ons betreft ligt er een stevige, realistische en positieve koers. De basis is financieel op orde, de ambities zijn herkenbaar, en er is ruimte om keuzes te maken. Ruimte om te investeren in dat wat er écht toe doet.

Wonen, de sleutel voor leefbaarheid

We beginnen bij wonen. Want of je nou woonurgent bent, starter, oudere, alleenstaand of met een gezin, iedereen zoekt een passende plek. En die plek moet er ook zijn. Gelukkig zijn er al mooie stappen gezet. De werkgroep wonen laat zien dat we samen, over fracties heen, oplossingen zoeken. Voor nieuwbouw, voor bijzondere woonvormen, voor doorstroming.

Lokaal Peel en Maas is altijd voorvechter geweest van (pre-) mantelzorgwoningen en het splitsen van woningen en kavels. Het is mooi om te zien dat er juist voor dit soort initiatieven ruimte komt, en dat mensen hiervoor kiezen, vaak in combinatie met “zorgen voor elkaar”.

Wonen is namelijk meer dan een dak boven je hoofd. Het is de basis voor leefbaarheid. Voor de school in het dorp. Voor de voetbalclub. Voor de supermarkt. Als je het wonen op orde hebt, geef je de hele gemeenschap toekomst.

Voorzieningen houden ons verbonden

Want bij die gemeenschap horen voorzieningen. Sportvelden, buurthuizen, de bieb, de speeltuin. Plekken waar je elkaar tegenkomt. Waar nieuwe vriendschappen ontstaan. Waar mensen zich gezien voelen. We zijn blij dat er ruimte is om hierin te investeren. Want als gemeente moeten we niet alleen stenen stapelen, maar ook bouwen aan verbinding. Met name voor onze jeugd, geef ze een plek!

Dat geldt ook voor de zorg dichtbij. De kosten stijgen, ja. Maar juist daarom moeten we inzetten op preventie, op ondersteuning, op vertrouwen. Minder bureaucratie, meer menselijkheid. Zoals we dat bijvoorbeeld zien bij Hal 9, een plek waar mensen op een hele prettige manier begeleid worden naar werk of meer deelname in de samenleving. Dát is inclusiviteit in de praktijk.

Gezondheid begint buiten

En gezondheid begint niet altijd in de spreekkamer, maar vaak gewoon... buiten. Denk bijvoorbeeld aan Natuurpark de Kemp in Egchel. Een initiatief dat uitnodigt tot bewegen, buiten zijn, samen spelen. Als we echt willen inzetten op positieve gezondheid, dan moeten we zulke initiatieven koesteren en stimuleren. Minder bureaucratie, meer ruimte geven aan het gewone leven.

Cultuur en traditie verdienen bescherming

Voorzitter, carnaval, liedjesavonden, optochten, bonte avonden, prinsenrecepties, het zijn geen bijkomstigheden. Het zijn het cement van onze dorpen. Maar we merken dat de organisatie steeds moeilijker wordt. De kosten lopen op. Verzekeringen, studio-opnames, materialen, het is niet meer vanzelfsprekend.

Want cultuur, samen plezier maken, erbij horen, dat draagt ook bij aan gezondheid. Het is preventie in de meest sociale vorm.

Voor dit onderwerp zal ons fractielid Sander Janssen een motie indienen.

Buitengebied in transitie, en met visie

Voorzitter, we willen ook nadrukkelijk aandacht vragen voor het buitengebied. We zien daar een snelle transitie op gang komen. Bedrijven stoppen. Gebouwen komen leeg te staan. Dat biedt risico's, maar óók kansen. Door in te zetten op een zorgvuldig en toekomstgericht VAB-beleid, beleid rond vrijkomende agrarische bebouwing, geven we het buitengebied een kwaliteitsimpuls.

We houden het vitaal, we maken ruimte voor nieuwe functies, en “niet onbelangrijk”, we verkleinen de kans op ondermijning. Want leegstand is een uitnodiging voor criminaliteit. Door vroegtijdig te sturen, houden we grip op wat er gebeurt. Ook hier geldt: samen vooruitkijken loont.

Eerlijke lasten in de opvangketen

Voorzitter, iets wat ons al langer steekt, is de ongelijke behandeling van gemeenten die verantwoordelijkheid nemen bij de opvang van statushouders. Peel en Maas doet dat. We maken gebruik van een doorstroomvoorziening in Horst aan de Maas. Maar zodra statushouders daar langer dan een jaar verblijven, komen de kosten op het bordje van onze gemeente, terwijl andere gemeenten, die niets doen, en de statushouders in een AZC laten zitten nergens voor opdraaien.

Dat is niet eerlijk. Dat ontmoedigt solidariteit. Daarom komt Lokaal Peel en Maas (ons fractielid Sander Janssen) met een motie om dit aan te kaarten bij de overheden in Den Haag en te pleiten voor een beleidsaanpassing met betrekking tot deze systematiek. Als niemand anders het zegt, dan zeggen wij het. En als niemand anders begint, dan nemen wij het voortouw. Want dit moet anders.

Tot slot

Voorzitter, hoe onzeker het landelijk ook is, hier in de regio trekken we samen op. Puur lokaal. We tonen lef. We pakken door. We zorgen voor onze inwoners en investeren in dat wat echt telt.

Peel en Maas is een gemeente om trots op te zijn. Omdat mensen meedoen. Omdat er ruimte is om je leven te leiden zoals jij dat wilt. Omdat we zorgen voor elkaar, de natuur beschermen, en onze cultuur koesteren.

Deze kadernota biedt een stevig fundament om dat vast te houden én verder te bouwen.

Wij steunen deze koers en dus ook deze kadernota. We blijven meedoen, meedenken en mee de schouders eronder zetten.

Voorzitter, Dank u wel.